

В. А. Зубрык

ПОЎНЫЯ ФРАЗЕЛАГАГІЧНЫЯ ЭКВІВАЛЕНТЫ
З КАМПАРАТЫЎНЫМ КАМПАНЕНТАМ
У БЕЛАРУСКАЙ, АНГЛІЙСКАЙ І ІСПАНСКАЙ МОВАХ

Навуковае даследаванне прысвечана параўнальнаму аналізу структурна-семантычных уласцівасцей фразеалагізмаў з кампаратыўным кампанентам (далей – ФКК) у беларускай, англійскай і іспанскай мовах. З фразеалагічных

слоўнікаў метадам суцэльнай выбаркі адабрана 51 беларускі, 94 англійскія, 274 іспанскія ФКК. На аснове супастаўлення іх структуры, семантыкі, лексічнага складу і вобразнасці сярод іх выяўлена 31 ФКК, якія можна аднесці да поўных эквівалентаў.

Поўныя фразеалагічныя эквіваленты можна размеркаваць па наступных групах:

1. Выражэнне вышэйшай ступені якасці / аптымальнага стану: у беларускай (*як не трэба лепш*) і англійскай (*couldn't be better*) мовах часта выкарыстоўваюцца канструкцыі з мадальнасцю і адмаўленнем. Іспанская мова дэманструе граматычна больш лаканічную форму (*mejor imposible*).

2. Акрэсленне межаў: для значэння ‘не больш чым’ у беларускай мове ўжываецца ўзмацняльная часціца (*сама болей*), у англійскай (*at most*) і іспанскай (*a lo más*) – прыназоўнікавыя структуры. Для выражэння семантыкі ‘не менш чым’ характэрна часціца ў беларускай (*сама меней*), прыназоўнік у англійскай (*at least*) і адвербіяльная фраза ў іспанскай (*cuando menos / por lo menos*).

3. Дадатак і ўзмацненне: пры выражэнні дадатковай інфармацыі ў беларускай мове выкарыстоўваецца прыслоўе з займеннікам (*болей таго*), англійскай – канструкцыя *what's more*, іспанскай – спалучэнне дзеяслова і прыслоўя (*es más*). З ўзмацняльнай функцыяй у беларускай мове камбінуецца займеннік з прыслоўем (*тым больш*), у англійскай – канструкцыя з квантыфікатарам і артыклем (*all the more*), у іспанскай – два прыслоўі (*tanto más*).

4. Выражэнне прыблізнасці і дакладнасці: для перадачы прыблізнасці ўсе тры мовы дэманструюць структурнае падабенства (*больш-менш, more or less, más o menos*). Для выражэння дакладнасці ў беларускай і іспанскай мовах характэрна двайное адмаўленне (*ні больш ні менш, ni más ni menos*), у англійскай – парны злучнік (*neither more nor less*).

5. Метафарычныя фразеалагізмы. Вобразная аснова многіх ФКК мае ўніверсальны характар. Ідэя ‘слабага месца’ рэалізуецца праз падобныя вобразы: *самае балючае месца, the most painful place, el punto más doloroso*. Канцэпт ‘выбару найлягчэйшага шляху’ мае падобную структурную арганізацыю: *ісці па лініі найменшага супраціўлення, take the path of least resistance, seguir el camino de menor esfuerzo*.

6. Фразеалагізмы з культурным кампанентам. Адзначаны адзінкі, якія маюць падобную граматычную структуру параўнання і нясуць выразны культурны, часта іранічны, сэнс (*свяцейшы за Папу Рымскага, holier than the Pope, más papista que el Papa*).